

## Sosiaali- ja terveysvaliokunta

### Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 40/2019 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Kirsi Päivänsalo, sosiaali- ja terveysministeriö
- erikoistutkija Reeta Talka, Kansaneläkelaitos
- johtaja Lauri Pelkonen, Lääkkeiden hintalautakunta
- erikoistutkija Suvi Mäklin, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
- Suomen Kuntaliitto
- Lääketeollisuus ry
- Rinnakkaislääketeollisuus ry
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Suomen Apteekkariliitto ry
- Suomen Lääkerinnakkaistujat ry
- Suomen Lääkäriliitto ry

#### HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslakia.

Esityksessä ehdotetaan, että lääkekorvausjärjestelmässä määräaikaisesti käytössä olevan, ehdollista korvattavuutta koskevan sääntelyn voimassaoloa väliaikaisesti jatketaan muutettuna vielä vuosiksi 2020—2025. Sääntelyyn ehdotetaan tehtäväksi sisällöllisiä tarkennuksia voimassa olleesta sääntelystä saatujen kokemusten perusteella.

## **Valiokunnan mietintö StVM 9/2019 vp**

Esityksessä ehdotetaan myös selkeytettäväksi säännöstä korvattavasta lääkkeestä.

Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi tekninen tarkennus yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän oikeutta työterveyshuollon korvaukseen koskevaan säännökseen työterveyshuollon korvauksen mahdollistamiseksi työkyvyttömyyden alkamisajankohdasta lukien myös sairauspäivärahakauden aikana.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Ehdollista korvattavuutta koskevien säännösten ehdotetaan olevan voimassa 31 päivään joulukuuta 2025 saakka.

### **VALIOKUNNAN PERUSTELUT**

Esityksessä ehdotetaan, että lääkkeiden ehdollista korvattavuutta koskevaa sääntelyä jatketaan muutettuna vuoden 2025 loppuun saakka. Sääntelyyn ehdotetaan sisällöllisiä tarkennuksia, jotka koskevat ehdollisesti korvattavan valmisteen käyttämistä vertailuvalmisteena hintavertailussa ja sen tukkuhinnan kohtuullisuuden arviointia. Lisäksi ehdotetaan, että ehdolliselle korvattavuudelle säädetyistä viiden vuoden pituisesta enimmäisvoimassaoloajasta luovutaan. Esityksessä ehdotetaan myös selkeytettäväksi säännöksiä korvattavasta lääkkeestä ja yrittäjän oikeudesta työterveyshuollon korvaukseen, jotta ne vastaisivat vakiintunutta soveltamiskäytäntöä. Valiokunta pitää lakiehdotusta tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana.

Ehdollisen korvattavuuden toimintamallissa lääkkeiden hintalautakunta voi hyväksyä korvattavuuden ja tukkuhinnan ehdollisena myyntiluvalliselle lääkevalmisteelle, jos sen käytön laajuudesta, terveyshyödyistä tai kustannusvaikuttavuudesta on vielä rajallisesti tietoa. Mallin tarkoituksena on jakaa uuden lääkkeen käyttöönotosta aiheutuvaa taloudellista riskiä yhteiskunnan ja lääketeollisuuden kesken. Lääkkeiden ehdollista korvattavuutta koskeva sääntely on ollut määräaikaisena voimassa vuodesta 2017 lähtien, ja tällä hetkellä ehdollinen korvattavuus on voimassa 28 lääkevalmisteelle. Hallituksen esityksen mukaan ehdollinen korvattavuus on mahdollistanut uusien lääkkeiden nopeamman ja hallitun käyttöönoton. Kokemukset mallin toimivuudesta ovat kuitenkin rajallisia, koska malli on ollut käytössä vasta kaksi vuotta. Valiokunta pitää tärkeänä, että kokeilun aikana ehdollisen korvattavuuden mallin toimivuutta ja sen vaikutuksia arvioidaan huolellisesti niin lääkkeiden käyttäjien, lääkekorvausjärjestelmän kuin lääkealan toimijoidenkin näkökulmasta.

### **VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS**

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 40/2019 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

## **Valiokunnan mietintö StVM 9/2019 vp**

Helsingissä 13.11.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anu Vehviläinen kesk  
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok  
jäsen Pekka Aittakumpu kesk  
jäsen Kim Berg sd  
jäsen Kaisa Juuso ps  
jäsen Arja Juvonen ps  
jäsen Noora Koponen vihr  
jäsen Merja Kyllönen vas  
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk  
jäsen Ilmari Nurminen sd  
jäsen Veronica Rehn-Kivi r  
jäsen Minna Reijonen ps  
jäsen Juhana Vartiainen kok  
jäsen Sofia Virta vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen